

LA ESCENA CATALANA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
PLASSA DEL PÍ, 5.

PREU: 15 céntims

(Fotografia Manetas)

La senyorela Carme Roldán y el senyor Ramón Tor en el drama
«El gran Aleix» de Joan Puig y Ferrater

Curiositats y Anècdotes

Es el món del Teatre colorit com cap altre: en ell tot pren un prestigi extraordinari: la ficció en que's mouen a tot hora sembla posar més relleu a les qualitats y defectes, vicis y virtuts dels que'l formen. Es per això que autors y actors, tantes voltes posats enfront del públic a través de llurs obres, criden doblement la atenció quan descorrentse'l vel de sa vida íntima, arriben a conèixer una debilitat, un gestic, un matís que enlaira'l seu nom, en bé o en mal, per sobre del comú nivell de les gents.

Fora una llista inacabable, si'm proposés anar citant noms y al costat, complementariament quelcom interessant que'ls caracterisava. Mes si aixís ho féssim a més del risc de resultar pesada una tal enumeració 'ns treuria l'ocasió d'insistir potser una altra volta sobre aquest punt ab detalls més interessants y demostratius.

Comensem citant alguns autors:

Se considera com una raresa de alguns—rarsa, per altra part raonable—la de llegir y demanar parer de les propies obres a gent ignorant y fins allunyada de tot lo que al teatre's refereix. Y aixís Goldoni no entregava una de ses aixerides comedies sense haver-la consultat, escena per escena, a un *contadino*, un qualsevol treballador o pagès pel qual l'art dramàtic era quelcom tan remot com un mite; Alexandre Dumas, pare, tenia en gran estima el parer del bomber de servei en l'escenari, y per fi, es prou sabut que Moliere, llegia ses obres a la criada, y escoltant atentament ses observacions, més d'un cop les modificava d'acort ab la opinió que a la fàmula li suggeria la lectura.

Era, doncs, per part d'aquets autors una mostra evident del respecte al gran públic, d'aquest gran públic que omple les galeries y que, malgrat la seva ineducació artística, se sent sugestionat davant de la obra que porta en sí el llevat de bellesa y l'accepta plenament.

Però, aquest respecte vers el públic, general casi bé en els autors de fama, ve trencat devegades per la desconsideració ab que es tractat aquest mateix públic pels que incensen a Talia. Y aquí ve com l'anell al dit una anècdota de la Sarah Bernhardt que copiem d'una revista estrangera.

La gran actriu francesa's trobava als Estats Units

en una de ses profitoses *tournées*. Havia arribat a una ciutat del departament de Ohio y anuncià la representació de «La Dama de les Camelies» per aquell vespre. Arribà l'hora y sols havien acudit al teatre escasses persones. Comensà aquesta y en un moment precís, la eminent actriu, despitada d'aquella freda acullida, dirigintse als espectadors en un dels seus monòlegs, un encantador somriure sobre'ls llavis y una encisadora expressió en el rostre, digué, com si fos Margarida Gautier la que parlava: «Que estúpits haveu estat venintne tan pocs!»

La major part dels espectadors poc coneixedors del francès no compregueren aquestes paraules y restaren encantats de la delicada expressió ab que la Sarah havia matissat aquella frase y els pocs que varen entendreho somrigueren beatíficament sense sentirse de la fuetada.

La inspiració la cerquen els autors per mil medis distints. Si Alfieri tenia en la música una veritable col·laboradora, Alexandre Bisson, menys enlairat, la tenia en la crònica negra y en els fets diversos dels diaris. Aquella successió de crims, furts y esdeveniments de tota mena eren per ell font abundanta d'escenes que ben prompte eren aprofitades, adaptantles a ses obres, ab ses excelents dots de comediògraf. Pròsper Crébillon composava ses tragedies, caminant solitari pels jardins públics y gesticulant com un boig, al extrem que en més d'una ocasió va estar a punt d'esser detingut com a foll. Ibsen, el gran dramaturg norueg qual rostre de tan extrema severitat sembla avenirse poc ab tota mena de joguines, tenia en sa taula de treball quatre o cinc conills metàlics, un dimoniet y mitja dotzena de gossos y gats de porcelana ab els que jugava ab extraordinari interès mentres combinava'ls seus colossals drames. Y era que en la seva imaginació aquelles figuretes prenien el nom dels seus personotges y trobava un especial goig en formar ab elles la visió de tal o qual escena projectada.

Passem ara als actors y diguem quelcom de la por que la gran majoria sofreixen al presentarse en públic ab nou paper.

A Gustau Moden, el colós de les tragedies d'Alfieri, li era impossible sustraure's a un tic nerviós que no'l deixava fins qu'anava adquirint la certesa de que els espectadors havien comprès la seva creació y li tributaven una d'aquelles sorolloses ovacions que foren sempre la recompensa de son treball esplèndid.

No parlem dels molts que's mosseguen convulsiva-

ment el bigoti, propi o postís, ni de les actrius, com la Weisser, que abans de sortir de bastidors se senyava desesperadament una y altra volta, o la Roseta Mauri que donava el primer pas en escena besant una medalla de la Verge de Montserrat; diguem per acabar una superstició molt extesa y es la de volguer estrenar totes les obres ab alguna prenda de vestir determinada que s'hagi portat en el primer triomf obtingut en l'escena.

Per això l'Adelina Patti conservava preciosament les sabates que li havien servit en sos gloriosos debuts y sempre que havia de cantar una nova part, vingués o no a tomab la propietat de la indumentaria del personatge, volia calsar les mateixes, que per ella tenien la virtut d'atraure'ls aplaudiments del auditori.

JOSEP M.ª BALLESTER

ESTRENES D LA SETMANA

TEATRE DE CATALUNYA

En Joan Bonhome. — Comedia en quatre actes, per J. Pous y Pagès.

Les males costums polítiques han trobat en l'eximí autor de *L'endemà de bodes* — obra mestra de la comediografia moderna, — un enginyós, culte y subtilíssim satirizador. Les males costums polítiques, aquí, — en l'obra d'en Pous, — no han despertat pas formidables menyspreus ni olímpiques indignacions. Son mereixedores d'això y adhuc podia esperarse no altrament de la especial manera de veure certes coses a que'ns té acostumats en Pous y Pagès. Però, en aquest cas concret, siga perquè l'autor ha enfocat la comedia en un moment de bon humor, siga perquè'ls ideals y interessos que juguen y's comprometen en l'obra, no son de categoria per imposar posats seriosos o ferrenys, ha resultat la glosa que se'n feia més aviat indulgent, riallera y expansiva, que no pas severa, aspra y concentrada... Més val així, per l'amenitat de la producció, per l'eficacia que se li assigna y adhuc per la seva transcendencia. Car en semblants materies complicades en les quals hi juguen ab forta veemencia la passió y l'esperit partidista, tant serà de bon periodista oportú agafarles, diríem, per la punta dels cabells, com es d'excelent autor teatral considerarles ab pietat, analisarles ab justesa y presentarles al públic ab tota la varietat de matissos propis de la comedia humana que s'hi analisa.

No en altra manera ha procedit en Pous, y l'èxit assolit per *En Joan Bonhome* garantisa la bondat del procediment que dèiem. Altres autors y ben notables, — dintre'l mateix Teatre Català, — han escrit comedies polítiques. Alguns d'ells han vist estrenar llurs obres entre grans esclats d'entusiasme, — això sí; — però quan han passat les circumstancies especials que havien creat l'ambient favorable, aquelles comedies s'han esllanguit y mort víctimes del mateix apassiona-

ment essencial que les havia dutes al triomf. En *Joan Bonhome*, en canvi, que no haurà provocat discussions ni encès polèmiques, restarà en peu llargament, no per lo que tingui de obra política, mes per lo que encisa com a producció literaria, fruit d'un bon observador que sab veure y penetrar, en les lluites aparentment convencionals de unes eleccionetes, tota la intenció y pasta humana que enclouen adhuc els epissodis més insignificants y artificiosos de la vida.

El mèrit principal de la comedia, en quant a la concepció, resta així consignat Equilibri justesa. Piadosa ironia. Y descendint a detalls de realisació, una gran trassa en presentar y caracterisar els personatges alguns dels quals se dibuixen, vigorosament, ab una sola frase. No resmenys es ben portat y viu el moviment escènic, que arriba, en el tercer acte — veritable model de construcció en aquest sentit — a revestir proporcions inusitades de claretat meridiana, electiva y conscient, dintre la més espessa, formidable, atapada, pintoresca — y sempre volguda, cercada y perseguida — confusió. Mestria tècnica den Pous aquesta, que ja li reconeixíem però que ara, en virtut dels exàmens especials a que voluntariament s'ha subjectat l'autor, li millorem un punt — si així pot ser — de importancia y categoria. Rebi també en Bergès, en aquest comentari del moviment, vida y relleu que prengué l'obra, els merescuts elogis. Poques vegades una comedia ha trobat actor y director escènic tant coneixedor dels efectes teatrals y que sabés interpretarlos, repartirlos y ferlos ressaltar ab la oportunitat y gracia que va aplaudir el públic en la interpretació general de la comedia den Pous.

JOSEP POUS PAGÉS

Baix les indicacions y concells del director, doncs, va representarse en *Joan Bonhome*, esplèndidament, per la companyia del «Sindicat d'Autors». En Jaume Borràs, notabilíssim, generós actor, encarnà una figu-

ra — secundària per ell — ab l'acert, aplom y entusiasme que li han guanyat tantes simpaties durant la present temporada. Molt bé en Blanca, interessant enamorat. En Bardem, discretíssim. En Guixer, estudiós, perfeccionant cada dia més les seves dots naturals. En Carles Capdevila, que ja ha agafat fama, vetllant sobre els llaurers. En Tor y en Galceràn, personatges de pas, passant y durant en el públic el bon efecte de l'acurada declamació y presentació de les figures. No pot demanarse més, en samblants circumstancies. Cal ajustar, en el mateix capítol, els noms dels senyors Torres, Donato, Corberó y Ribas.

La senyora Plà — protagonista femenina de la comedia, — atermantse definitivament, en el lloc honorós que ha sabut guanyarse. La senyoreta Mestres, fina y delicada, seguint, en la declamació y aire de mœurs del personatge, la bona escola, a la catalana, de les nostres dames joves més notables.

En conjunt: una comedia y una interpretació mereixedores de que l'èxit sorollós del dia de l'estrena fos repetit llargament en el nostre Teatre Nacional.

Vint anys després. — Comedia en un acte, de Salvador Bonavía.

Per ser de casa l'autor d'aquesta comedia y per no trencar la costum establerta en nostra Revista, deixarem d'opinar respecte a l'última obra del nostre simpàtic company y ens limitarem a consignar l'èxit que obtingué *Vint anys després*, copiant lo que diu la premsa local.

Y com que a la compaginació del present número, sols n'han parlat dos diaris, avensem aquestes dagues opinions.

Diu El poble Català:

«En Bonavía que's un xicot de cor obert y rialler, es sens dubte un dels escriptors festius més estimats entre la gent de teatre y públic de Barcelona en general.

La seva darrera obra *Vint anys després*, reflexa'l seu temperament enjogassat, de bon xicot de la rialla grassa, que's comunica desseguida ab els espectadors, guanyantse les simpaties, les quals son motiu, més que suficient, pera que se li perdonin certs defectes, com per exemple la monotonia y la prodigalitat de certes escenes que, alleugerides ab una bona estisorada, milloraríem molt la comedia.

Aquesta està ben escrita; el diàlec es viu, de la seva primera meitat endavant, y'ls xistos son molt ensopegats, fent riure de gust al públic.

L'interpretació, bastant ajustada. Van distingirse la senyora Verdier, les senyoretas Pla y Roldàn, lo mateix que els senyors Bergés, Capdevila, Galceràn y Guixer.

Diu La Veu de Catalunya:

«Al teatre de Catalunya s'hi va celebrar ahir nit l'estrena de una comedia den Salvador Bonavía que por'a per títol *Vint anys després*.

La nova obreta den Bonavía es escrita ab forsa correcció y les seves situacions còmiques, que hi abunden de debò, varen fer que'l públic celebrés la comedia rient els xistos y cridant a la escena a autor y actors repetides vegades.

Uns y altres ho tenien ben merescut: En Bonavía per l'enginy demostrat y els artistes per la excelent interpretació, que varen donar als personatges de la nova comedia.»

PRINCIPAL

El fill de Crist — Un acte, per Ambrós Carrión.

— Aquí soc perquè he vingut y allà'm planto hont puc, tant enlaire com sè, fins que me'n treguin.

Així era moda procedir quan fou temps y ocasió d'improvisar dintre el nostre camp literari. Un xic d'imaginació, un bon tros d'atreviment y una mica de fortuna feien, aleshores, una reputació.

Avui ja es altra cosa, sortosament. Avui cal, abans que tot, deguda preparació. Comensa — sortosament, repetimho, — a ferse difícil guanyarse un nom. Tant debò que ben aviat ressonin solament, en els cenacles literaris, les paraules dels escullits!

L'Ambrós Carrión va pel bon camí. Es valent. No temerari. Es prudent. No poruc. Avença. Corre y no ensopega.

Tribut al mar. Heusaquí un pas ben ferm. *El fill de Crist.* Heusaquí un poeta dramàtic que ha pogut sentirse, ab justícia, aplicar les honroses paraules.

Y per tal com en Carrión les ha guanyades en noble y franca lluita y té prou serenitat per no enlluernarse de la resplendor que fan, ans s'afanya per fersen més digne a cada nova producció, felicitem de tot cor al jove autor de *El fill de Crist*, tragedia intensa, de selecció sentimental y brillador llenguatge.

La senyora Xirgu y el senyor Giménez interpretaren l'obra ab l'amor y mestria a que ja'ns tenen acostumats.

Total rès. — Comedia en un acte, de Ramón Campmany y Cassimir Giralt.

Formant part del programa de la funció a benefic de la actriu Pilar Santolaria, va estrenarse aquesta comedia que fou justament aplaudida y magistralment interpretada.

Els senyors Campmany y Giralt, han combinat unes quantes escenes ab molta habilitat, servintse d'un diàlec molt ben guarnit de xistos y perfectament literari.

L'argument de la obreta, *total rès*, com diuen els autors, però, això sí, ben tractat teatralment y ab una discreció digne dels celebrats autors de *La Barcelona*.

L'interpretació, que com hem dit, fou bona, anà a càrrec de les senyores Faura, Santolaria (P. y J.) y dels senyors Daroquí, Nolla, Aymerich y Amorós.

Els autors tingueren que sortir a escena repetides voltes. Els felicitem.

ELS DÉUS

Gosant en el sant Nirvana
la eterna felicitat,
el gran Brahma, Vishnú y Shiva,
els tres Déus, s'estàn sentats.

L'un fuma en la pipa d'àmbar
el gra d'opi sacrossant,
l'altre en tassa d'amatista
paladeja el thè daurat;
l'altre en un plat d'esmeralda
menja polsets d'arròs blanc.

Els tres Déus en pau mediten
sobre el present y el passat.

«En un principi—diu Brahma
obrint sos ulls fulgurants—
sols el *No-Rés* existia;
la Crèació no era encara.

Un dia vaig dir: ¡que sigal
y la Crèació brotà.
Del *No-Rés* eixí en bonhora
y al *No-Rés* ha de tornar.»

«En un principi—diu Shiva
sonrient y movent el cap—
no més el *Foc* existia,
rés més qu'el *Foc* incretat.
Vaig pendre el *Foc*, vaig pastarlo
y la Crèació esclatà.
Del *Foc* va rebre la vida,
pel *Foc* un jorn finirà.»

En un principi, —bramula
Vishnú, senyalant l'espai—
solzament l'*Aigua* existia,
per tot *Aigua*, a dalt y a baix.
Vaig estendre la mirada
y la Crèació surà.
¡Tot, que de l'*Aigua* vas nèixer,
per l'*Aigua*, oh Tot, moriràs.»

«¡Pel *No-Rés!*» murmurà Brahma;
Vishnú diu: «¡Pel *Foc* sagrat!»
Shiva, arronsantse d'espatlles
«¡Per l'*Aigua!*» exclamà arrogant.

De reull tots tres se guaiten
com fa mil o dos mil anys,
Brahma, sacudint la pipa,
la carrega ab un nou grà;
Vishnú torna a omplir la tassa,
Shiva a curullarse el plat...
De reull tots tres se guaiten
com fa mil o dos mil anys.

¡Els Déus no's poden entendre!
¿Còm els homes s'entendran?

APELES MESTRES.

TEATRE DE CATALUNYA

Dietari de la setmana:

Divendres, dia 10: *El despatriat y El gran Aleix*.

Dissabte, dia 11: estrena de la comedia en quatre
actes, de Josep Pous y Pagès *En Joan Bonhome*.

Diumenge dia 12, tarde y nit: *En Joan Bonhome*.

Dilluns, dia 13: *En Joan Bonhome*.

Dimars, dia 14: *En Joan Bonhome*.

Dimecres, dia 15: *En Joan Bonhome* y estrena de la
comedia en un acte de Salvador Bonavia *Vint anys
després*.

LA ESCENA CATALANA

Dijous dia 16, tarde y nit: *En Joan Bonhome y Vint
anys després*.

De la nova obra de Josep Pous y Pagès, *En Joan
Bonhome* y de la comedia en un acte de nostre com-
pany de redacció Salvador Bonavia, *Vint anys després*,
en parlem en son lloc corresponent.

Per'avui dissabte s'anuncia l'estrena del drama en
dos actes de Joan Puig y Ferreter, *Desamor*.

PRINCIPAL

La setmana entrant farem, complerta, la ressenya de
les sessions de Teatre íntim que ab tant èxit vé donant
l'Adrià Gual.

Aquest dissabte, celebra la segona que, com l'ante-
rior, promet ser interessantíssima.

De Paris estant

Segueix l'espanyolització de París. — De Roma no'n parlem. —

Nail a la Gaité lyrique. — La Crisis. — Animes selvatges.

— La Saison de París. — Helena de Sparta. — Bon comen-
sament. — Concerts Weingartner. — Fins a l'altra.

Un altre fet incontestable ve a
ratificar l'afirmació que feia en
l'altra crònica, de que París s'es-
panyolisa: l'art l'espanyolíssim del
jaleo desde la setmana passada té
en plena *Ville Lumière* la seva més
genuina representació en una es-
pecie de café-concert nomenat *La
Feria*, ahont se ballen tangos y es
canten *soleares y malagueñas* tan o
millor qu'en el barri de Triana. Y
veusaquí com entre danses espa-
nyoles, cançons espanyoles y di-
guem artistes espanyols, en plè

Montmartre un pot ferse l'ilusió de que's troba en la
tierra de Maria Zantizima.

Faré gracia als llegidors de LA ESCENA CATALANA
de ferne una descripció ara com ara; esperaré ferho
junt el dia que s'inauguri una plassa de toros.

— Confesso que no vaig poguer assistir a l'estrena
de *Roma*, a l'Opera, que's compta entre les millors
obres de Massenet. No vui enmatllevar opinions de
cap mena y faré *mutis* sobre aquest punt. Per altra
part, l'obra era ja coneguda per haverse estrenat a
Monte Carlo aquest hivern.

En cambi, ja que he parlat de coses de música, no
puc deixar de parlar de *Nail*, drama líric en tres ac-
tes de Mr. Jules Bois que s'ha estrenat a la Gaité-
Lyrique.

L'acció passa a l'Àfrica, en la tribu dels Ouled-
Nail. Emir estima la hermosa cortisana Nail y vol
posseir-la, però Nail no es la cortisana fàcil qu'ell
creu; Nail estima ab deliri al lladre Yladyar qu'ella
mateixa amaga per que el cap d'Yladyar es posat a

preu. El lladre esdevé gelós d'Emir y els dos rivals se troven en un cafè ahont canta Nail; allà's provoquen y es baten fins que els soldats son advertits de la presència del lladre y, bon cavaller, Emir ajuda Yladyar a fugir. Ell vol conquerir Nail, però no ab cobardia; ell anirà al desert y ab les armes vencerà al lladre y li robarà Nail. En el combat, Yladyar es vensut, però Emir no podrà posseir Nail, per que ella s'envenena per deslliurarse y cau, inanimada, sobre el còs d'Yladyar.

Aquest llibret plè de vida, de moiment y de color, ofereix al músic Mr. Isidore de Lacaemes, situacions musicals rares y precioses.

Nail es l'obra de un home de teatre y de un poeta.

L'interpretació es superba. Mlle. Merentié es una Nail que captiva pel seu joc patètic y el seu art del cant.

Decorats y vestits, de un gust exquisit, incomparable.

—A la Porte Saint-Martin s'ha estrenat una obra de costums polítiques, *La Crise*. Es una sàtira social, una intriga política y una intriga amorosa; una crisis sentimental y una crisis ministerial.

El diputat Michel Rovardin ha fet caure al ministeri y està encarregat de formarne un altre. Però en aquest mateix moment, la dona il·lícita del diputat, sofreix un'altra crisis tant greu com l'altra, per que esdevé amorosa del jove diputat Bernard; y Rovardin té de vetllar per els seus enemics polítics y per l'altre enemic que vol robarli la dona qu'estima. Trova el medi de vèncer a l'últim oferint una cartera al jove diputat si renuncia al amor de la seva *maîtresse*. Bernard sacrifica la seva ambició al seu amor y es bat en duel ab Rovardin, que un cop humiliat, se venja cínicament, odiosament, fent saber a Bernard que ell ha gosat de la dona ab qui vol casarse, però Bernard, segur d'esser estimat, fa de Gisèll la seva esposa.

L'autor es en Paul Bourget ab colaboració de Mr. André Beaunier.

Dintre la subtilitat d'anàlisi y la ironia, l'obra's ressent de trucs y efectismes. Els actors se'n surten bé.

—Mr. Severin-Mars y Mme. Camill Clermont han estrenat al teatre Rejane, una obra valenta, però al fi y al cap, una de tantes per l'equivoc qu'han sofert al volguerns presentar una dona monstre, una dona temperament, heroïna a l'estil de Shakespeare o de Ibsen, però sense la forsa, la grandesa, d'aquets actors. *Animes salvatjes*, aquest es el títol, es la forsa de la dona, per l'imprudència, per el crim, per la traició, etc. L'heroïna es una d'aquestes dones fatals que porten la dissort, la ruïna y la mort, sinò per rès més per el seu temperament patològic. L'acció quasi melodramàtica, seria vulgar si no fos la dona temperament, y un surt del teatre sense poguerse avenir a l'idea de que un dels actors es una dona.

—La Gran *saison* de París ha comensat al Châtelet ab *Helène de Sparte*, la novetat més gran qu'hem tingut aquets darrers dies.

Helèna, acabada la guerra de Troia torna a Sparta ab el seu espòs Menelas per viure una vida de calma, de repòs al costat del seu marit. Però Helèna,

s'ha oblidat, al somniar aquesta vida de que ella es divinament hermosa y captivadora y que això ha de privar la tranquil·litat que desitja, sobre tot per part dels seus germans Castor, Polux y Electra.

Just comensa a gosar el somniat repòs y ja la seva vellesa comensa de nou a desvetllar instints sensuais y ambicions dels fills d'Esparta; Castor, sobretot no més té una obsessió; posseir Helèna. Polux, germà de Castor y Helèna, es proclamat rei y aprofita també d'aquesta circumstancia pera conquerir la bella Helèna. Polux, es més astut, més refinat, podriem dir més diplomàtic, car ell fa temps qu'estima a l'esposa de Menelas, però abans de posseir-la ha volgut esser rei per ferse desitjar d'Helèna. Helèna, no obstant, refusa al rei Polux com ha refusat a Castor, puig aquell que ella estimava verdaderament, es ja mort y vol tenir la fortalesa de oblidar la seva radiant bellesa y el foc que la consum. Ella aspira a la mort y plora en el bosc quan vé la nit. Plora un passat y un pervindre qu'entreveu; plora entre somnis, ofegant la remor de fulles que balanceja el vent y ofegant els murmuris dels sàtirs y les nàiades. Després Helèna mort, però reneixarà sempre per que l'amor es immortal.

L'obra de MM Verhaeren y Severac, actors de la lletra y música respectivament, ens dona dret a esperar una *saison* de París admirable. Per de prompte hem d'estar reconeguts als actors d'*Helène de Sparte* d'havernos iet passar un vespre d'emoció estètica y d'un goig reconfortador indefinit.

Mme. Ida Rubinstein en el paper d'Helèna es incomparable. Alguns crítics li han censurat el seu accent, però aquet detall es tan ínfim, tan insignificant que's perdona desseguida en gracia al talent, a la forsa de dicció y a la bellesa de la gran actriu eslava.

La presentació magnífica com totes las obres del Châtelet.

Els concerts Weingartner al Trocadero y al Châtelet han sigut l'èxit musical de la setmana. Weingartner es un excelent intèrpret de Beethoven. La *missa solemne* y la *novena sinfonia* rarament s'han vist a París tan ben interpretades.

Trobo, y el llegidor potser també, qu'aquesta crònica comensa a allargarse massa y d'algunes novetats que deixo en el tinter prefereixo parlarne en la crònica següent.

MILIU

París, 11, Maig de 1912

• SOCIETATS RECREATIVES •

La Filarmónica Gracienca (Gracia)

Baix la direcció del Sr. Julià, se representà en aquesta societat, el passat diumenge, el drama en tres actes de l'ignasi Iglesias *La Resclosa*.

Tant el treball escènic de la senyora Constans en «La Nuri» com els senyors Francitorres y Moureal en sos papers, fou digne d'elogi, secundant discretament la senyoreta Gomez y en Carbi, Mateu y Anglada.

Desdè que aquest quadro escènic treballa en aquesta entitat, aquesta ha sigut una de les obres que ha sortit més ajustada; cal ferho aixís d'aquí en endavant.

Centre Catòlic de St. Vicens de Paul

El diumenge passat, baix la direcció del senyor Gost se representà en primer lloc el drama en un acte *El petit mestre d'escola*, per la secció de nois, y posteriorment, alternant ab dugues obretes castellanes, el drama en un acte *Un cap de núvol*, interpretat discretament pel senyors Gost, Carcereny, Folch, Figueras, Anulls y Martí.

Esquerra del Ensanxe

El dissapte passat «La Agrupació Apolo» donà en aquest local una vetllada teatral, posantse en escena la obra romàntica en quatre actes, de Guimerà, *La Reina Jove*.

Respecte a l'execució els que se enmotllaren en llurs papers foren la senyoreta Piquer en la «Reina Alexia», que la cal·liquem de notable, el senyor Quimeró en el «Gran Duc Esteve» superior y l'Amadeo en el «Filibert» molt ben caracterisat; el que estigué poc en caràcter fou el senyor Fornés en el «Rolant» y sempre en un mateix tò y els demés ho feren mitjanament.

Centre A. Catalá (St. Gervasi)

Les obres qu'ompliren el programa del prop passat diumenge foren les sarsueles *Tres per una* y *La Lluna en un cove*, que foren interpretades ab discreció per la senyora E. de Sala y els senyors Sala, Barraseta, Rita y Oliver J. A.

Foment Republicà Catalá (Sans)

Dimenge passat se representà en aquesta entitat, la comedia en dos actes *Gent d'ara* y el quadro dramàtic *Juventut*.

El desempenyo, en conjunt, anà regularment.

Mont Carmelo (Horta)

La companyia «Corberó-Castellet» posà en escena en aquest Centre Catòlic, el dia 28 del mes passat, el drama *Com les olives*, distingintse en la interpretació el senyor Castellet, secundantlo discretament els demés elements.

El diumenge dia 5 del corrent tingué lloc la representació de *L'ànima en pena* y *Ditxosos barrets*. En la primera s'hi lluhí el senyor Corberó A. y en la segona

donà molt be la nota còmica en Castellet ab ajuda dels senyors Perxes, Segarra y Tusquets.

El passat diumenge anaren les comedies 33,333 y *De gorres*, ab la mateixa execució que las anteriors.

El dia 16 se posaràn en escena el 33 333 y el drama *Lo llas etern*, y pel dia 19 *D'extrém a extrém* y *A la Prevenció*.

La Nova Estrella (St. Gervasi)

Pel dia 18 de corrent, està anunciada en aquesta entitat, l'estrena de la comedia en tres actes d'en Manel Grasas *Aucells aixelats*. La direcció anirà á càrrec del senyor Guasc, s'estrenaràn dugues decoracions.

La Filantròpica (Gracia)

El passat diumenge se posà en escena la pessa *Un bon debut*, essent ben interpretada per els senyors Carreras, Roca y Serra y senyoreta Roca; en el diàlec *Extrems que's toquen*, de M. Folc y Torres, tan l'esmentada senyoreta Roca com el senyor Carreras, se feren dignes del aplauso del públic.

Per final ab la comedia *Castor y Polux* de Ferrer y Codina, tan la senyoreta Roca com els senyors Serra, Roca, Tarrín y Carreras, feren pasar un rato a la concurrència.

Cine Carril (Sant Gervasi)

Acompanyada pel mestre senyor Puiggalí s'ha representat la sarsuela *A cal pintor*, en la que s'hi distingí en primer lloc la triple senyoreta Castellà acompanyada pels senyors Antón, Folc, Vilaplana, Lluís, Mas, Tachets y senyoreta Matilde que procuraren treure partit dels seus respectius papers, si be alguns no ho varen poder lograr.

Ateneu Obrer Martinec

En la vetlla del diumenge se donà una funció composta del drama *Un manresà del any vuit* y la pessa *Un bon debut*, prenenthi part l'actriu senyora Arassa y els aficionats de la casa que treballaren ab carinyo, deixant satisfet al públic que va aplaudirlos.

Sportmen's Park

Ha comensat la temporada d'estiu en aquest local, una companyia còmic-lírica d'aficionats dirigida pel mestre senyor Rosell.

Entre les obres que han representat figuren *La Esquella de la Torratxa*, *La nit del amor*, *Lo primer dia*, *A la vora del mar*, *Jugar a casats* y *Ditxós ball de màscares*, havent sigut desempenyades ab molta forsa de voluntat per les senyores Martí y Serra y els senyors Simón, Sanjuan, Escolà, Tormo, Mozo y Fouces.

Pabelló Tetuan

S'ha representat darrerament pel quadro del actor senyor Fanals, la joguina *La cosina de la Lola* ab molt bona execució.

De nostres Corresponsals

Reus.—«Teatre Fortuny.» La companyia Villagómez el dia 2 del corrent debutà en aquest teatre, y durant els pocs dies qu'ha estat entre nosaltres, ha donat varies representacions de obres castellanes.

El dia 8 tingué lloc la funció de comiat ab el drama d'en Guimerà *Tierra baja*.

Santa Coloma de Gramanet. El passat diumenge a la tarde va donarse una funció a càrrec de la agrupació «Talia Jova» de la capital ab la cooperació de la simpàtica actriu Pepeta Roca.

Se representaren les obretes *Castor y Polux*, *Sirena* y *Un bon debut* que'l públic va aplaudir y que hi treballaren ab gust els joves Carratalà, Angelats, Fornaguera (Josep y Joan) Aresce, Hernando, y sobressortint la Pepeta Roca que en aquesta població guarda bones simpaties.

Sant Feliu de Guixols.—«Teatre de Novetats.» El prop passat dilluns dia 13 del corrent tingué lloc la representació de l'obra *El misteriós Jimmy Samson* a càrrec de la companyia que dirigeix el senyor Piera y de la que forma part la primera actriu senyora Rovira.

L'execució forsa arrodonida per part de tots els que hi intervingueren; devent no obstant mencionar apart a les senyores Rovira, Bayona y senyoreta Morer, y als senyors Piera, Socías, Llano Muñt Rosés y el nen J. Núñez.

NOVES Y COMENTARIS

Acaba de publicarse ab aquest número la celebrada comedia en dos actes de M. Folch y Torres

LA GERMANETA

de la qual ne repartim les cobertes, junt ab el plec quart del drama en tres actes den Josep Morató

EL TRESOR

obra que, com es sabut, ha estat un dels èxits més sorollosos de la present temporada. La nostra edició de

EL TRESOR

es esperada ab veritable afany per totes les companyies, tant professionals com d'aficionats, que desitgen posarla en escena, no sols per l'interés artístic de l'obra, sinò per l'emoció creixent que desperta. Si a n'hi afegeixen les facilitats que presenta la adequada representació de l'obra—ja que no exigeix decorat especial y sols hi intervenen dugues dames,—se comprendrà com, a fi de no retardar més la publicació del drama, LA ESCENA CATALANA se compromet a acabar-lo de publicar rapidíssimament. En efecte, desde el número pròxim seràn per

EL TRESOR

les 32 planes de folletí de la Revista y aixís fins a deixar enllestida la edició.

Preparem, per molt aviat, altres dos èxits teatrals actualíssims. El primer es

LA ESBOGERRADA

de l'Antoni Muntanola que ja havíem anunciat. Y serà el segon la nova comedia den Pous y Pagés, en curs de representació

EN JOAN BONHOME

que repartirem junt ab la anterior. No cal afegir, sobre la bondat de l'obra den Pous, una paraula més a les que escriu, en la secció corresponent, el nostre redactor especial.

Ja es fora de Barcelona la companyia de l'Alfred Sainati que ha fet una temporada tan brillant al Teatre Novetats.

En Sainati y la seva esposa, eminents comedians, son a la vegada intel·ligents y curiosos empresaris, atents sempre a tota novetat y vigilants de les obres teatrals que poden adaptar-se millor al genre còmic que cultiven. Així s'explica l'interés y varietat del repertori que duen pel món y la constant renovació que coneixen donar al cartell. A més de *Misteri de dolor* den Gual, que ja representen, han escullit per representarles proximitament, altres produccions especialíssimes del Teatre Català. Entre elles podem citar *La verge del mar* y *Llibertat* den Rusiñol, *La boja* den Morató y *La morta* den Crehuet, ja traduïda al italià.

Com amants de nostra literatura escènica, celebrem la bona nova.

Vint anys després, comedia en un acte, de Salvador Bona-via, que acaba d'estrenar la companyia del Sindicat d'Autors se publicarà en un suplement de LA ESCENA CATALANA.

Ha tornat de Lleida, la companyia Mercader-Vallespir, que fa pocs dies va debutar al Cinema-teatre d'aquella capital.

Ho ha motivat la mort casi repentina del propietari-empresa.

Del seu autor A. Balanche Ezequiel, hem rebut el diàleg *Lo que pot l'amor*, producció escènica de la qual varem donar compte a nostres lectors al estrenarse en Setembre de l'any passat, per la senyeta Mestres y el senyor Ferrer, en el «Centre Democràtic Federalista» del Poble Nou.

Aquesta obreta, tipogràficament ben presentada, se ven en nostra administració al preu de 50 cèntims.

A la llista de poblacions que aquest estiu visitarà la companyia Xirgu, hem d'afegirhi Ripoll, ahont actuarà el 7 de Juliol, tarde y vespre, representant *La Dama de les camelies* y *Magda*.

Els ripollencs estan d'enhorabona.

DOBORS DELHOM

Es morta la Dolors Delhom, figura interessantíssima del Teatre Català al qual havia proporcionat, en temps no llunyants, moments de veritable gloria.

La Dolors Delhom era filla de la eminent Carlota de Mena y germana del distingit galán jove Carles Delhom. Comensà a treballar al costat de sa mare, que li donà els primers concells en la carrera artística. Un dels èxits més brillants, d'aleshores que representava dametes joves, fou *El registro de la policia* que, quan va estrenarse, ja conseguí la popularitat que, encara avui en dia, gosa.

El primer marit de la Delhom fou l'excelent galán jove Ricart Estava, fill de la Mercè Abella, el qual morí molt jove. La Delhom seguí avensant en el camí de l'art fins que contragué matrimoni ab l'eminent Enrich Borràs, marcantse desseguida el moment de plenitud de l'actriu en la campanya que feu, actuant de primera actriu, al Teatre Romea. Entre les obres que estrenà, posanthi bona voluntat y estudi extraordinari, recordem els grans èxits den Guimerà en *Mossen Janot*, de l'Iglesias en *Els vells* y den Rusiñol en *El místic*.

Quan en Borràs anà a Madrid, representant en català, ella també fou la primera actriu de la companyia. Però al deixar el gran actor la escena catalana, la Delhom, mare amantíssima, restà prop dels seus fills abandonant el teatre definitivament. Ab tot, encara, per excepció, la vegèrem representar altra vegada: fou quan en Borràs tornà per primera vegada de Madrid, donant tres memorables funcions al teatre Apol del Paral·lel. La darrera obra que encarnà la artista, fou *El místic* den Saniago Rusiñol.

La Delhom ha mort relativament jova essent la seva desaparició molt sentida pels seus amics y admiradors.

Rebi, la seva familia, la expressió més sincera del nostre condol.

Descansi en pau la benemèrita comedianta catalana.